

26 de juny de 2018

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret d'equipaments cívics de la Generalitat de Catalunya.

La xarxa d'equipaments de la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària està formada majoritàriament per diferents tipologies d'equipaments segons els col·lectius als quals s'adrecen. En aquest sentit, es vol configurar un model d'equipament que doni resposta a les noves realitats i necessitats, basat en la polivalència, les relacions entre diferents generacions i cultures, que integri tothom, fomenti la cohesió social i n'eviti l'aïllament.

Amb aquest nou Decret i atenent fonamentalment a la responsabilitat de l'Administració Pública de gestionar els seus recursos optimitzant-los amb criteris de màxima eficiència i eficàcia, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies vol conformar la xarxa d'equipaments cívics en Casals Cívics, Ludoteques i Hotels d'Entitats i transformar a Casals Cívics, els Casals de Gent Gran i Cases del Mar. Aquesta transformació requereix un text reglamentari que la reguli, així com d'un procés de conversió progressiu, gradual i alhora dinàmic, amb la participació i la implicació de tothom.

Per tot això, a proposta del conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret d'equipaments cívics de la Generalitat de Catalunya, amb el contingut que s'annexa.

Consulta relativa a: l'elaboració d'un projecte de decret d'equipaments cívics de la Generalitat de Catalunya.

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.

Actualment la xarxa d'equipaments cívics està composta per 172 equipaments cívics, entre els que hi ha ludoteques, hotels d'entitats, cases del mar, casals de gent gran i casals cívics.

Configuren l'actual i principal normativa aplicable als equipaments cívics del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies adscrits a la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària, el Decret 222/1996, de 12 de juny, dels equipaments cívics, en l'àmbit dels casals, les ludoteques i els hotels d'entitats; el Decret 180/1997, de 22 de juliol, pel qual s'aproven els Estatuts dels casals de gent gran del Departament i el Decret 140/2000, de 3 d'abril, de modificació de l'article 12 dels Estatuts dels casals de gent gran, aprovats pel Decret 180/1997, de 22 de juliol, en l'àmbit dels casals de gent gran; el Decret 94/2009, de 9 de juny, pel qual es regulen les ludoteques, en l'àmbit de les ludoteques; i, el Decret 331/1998, de 24 de desembre, pel qual s'assignen als Departaments d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i Treball, Afers Socials i Famílies les funcions i els serveis traspassats a la Generalitat de Catalunya en matèria d'assistència i serveis socials, ocupació i formació professional ocupacional dels treballadors del mar, encomanats a l'Institut Social de la Marina (ISM) i l'Ordre, de 22 de gener de 1999, d'adscripció dels serveis transferits de l'Institut Social de la Marina a la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària, en l'àmbit de les Cases del Mar.

Ens trobem doncs, després de 20 anys, davant de la necessitat d'una nova regulació d'aquests equipaments cívics que doni resposta als profunds canvis socials, culturals i demogràfics i econòmics que s'han esdevingut.

La situació de crisi en què la societat s'ha vist immersa aquests últims anys, amb l'augment de l'atur, la pèrdua de poder adquisitiu i de qualitat de vida, entre d'altres factors ha agreujat la situació de moltes persones i famílies senceres, incrementant el risc d'exclusió social de molts col·lectius. També hi ha hagut un increment de la població nouvinguda amb unes necessitats socials concretes i a les que se'ls hi ha de donar resposta.

En especial, la major transformació s'ha donat en l'àmbit de la gent gran, atès que s'han produït canvis demogràfics experimentats per l'augment de l'esperança de vida, la disminució de la natalitat, l'increment del pes social de les persones grans, que ha comportat el naixement d'un col·lectiu més divers: les persones grans actives. Gradualment s'han donat uns canvis en les necessitats i actituds socials de les persones grans: 1) augmenta l'interès per la participació d'activitats -persones més actives-, 2) es cerquen interessos puntuals per a participar. Tallers, jornades, 3) es deixa de fer ús dels espais com a llocs "d'estar per estar", 4) creix l'interès per les activitats més enriquidores envers les estrictament lúdiques, 5) les noves persones grans que es jubilen mantenen hàbits assimilats a adults actius, 6) hi ha una

demanda d'activitats intergeneracionals.

Per aquest motiu, des de l'any 2010 hi ha casals de gent gran que a petició de les associacions de gent gran, i d'usuaris, s'han anat convertint en casals cívics. El gener del 2018 ja hi havia 37 casals de gent gran que havien passat a ser casals cívics, i es preveu que al gener de 2019 el 75% dels casals de gent gran hagin passat a ser cívics. Ens trobem doncs que en aquests darrers anys més del 50% de casals de gent gran s'han transformat en casals cívics i que els que continuen essent casals de gent gran, organitzen activitats intergeneracionals i interculturals sense haver-hi cap regulació.

En aquest sentit, la Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària vol donar resposta a aquestes noves realitats que a la vegada susciten noves necessitats configurant un model d'equipament caracteritzat per la polivalència, les relacions entre les diferents generacions i cultures, que integri tothom, n'eviti l'aïllament, fomenti la inclusió i la cohesió social, i promogui els valors de l'associacionisme, la solidaritat i el voluntariat.

2. Els objectius de la iniciativa.

- Assolir una regulació coherent, que garanteixi la seguretat jurídica.
- Millorar l'actuació de les entitats i associacions que necessiten els equipaments cívics per dur a terme les seves tasques socials.
- Fomentar l'associacionisme i el voluntariat.
- Impulsar les actuacions que afavoreixin la convivència, la inclusió i la cohesió social.
- Aconseguir una gestió eficient i eficaç dels equipaments cívics.
- Incrementar el nombre de casals cívics a disposició de les entitats i associacions.
- Recollir el marc de règim intern de funcionament bàsic dels equipaments cívics.

3. Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries.

S'han analitzat les alternatives no normatives i normatives més adequades per assolir els objectius esmentats:

D'acord amb això, existeix l'opció de no actuar, i mantenir vigent la normativa actual. Amb aquesta solució se'n poden preveure les conseqüències negatives següents:

- Seguirà havent fragmentació generacional, no s'afavoreixen les relacions intergeneracionals i interculturals. Hi ha la recomanació que les persones grans procurin que la seva activitat social no respongui només a interessos específics de la gent gran i que interaccioni amb la resta d'organitzacions i col·lectius de la societat.
- No aprofitament total dels espais, no se seguirien els criteris d'eficàcia i eficiència que ha de tenir qualsevol administració pública.

- Normativa dispersa (els Decrets 222/1996, de 12 de juny, dels equipaments cívics i el 180/1997, de 22 de juliol, pel qual s'aproven els Estatuts dels Casals de Gent Gran del Departament de Benestar Social).
- En els casals de gent gran actuals ja s'estan realitzant moltes activitats intergeneracionals i interculturals, però no estan regulades.

L'opció d'aprovar una nova norma reglamentària es caracteritzaria pels aspectes favorables següents:

- Regular totes les tipologies d'equipaments cívics, en un únic text reglamentari.
- Redissenyar un model de casal cívic més integral que permeti sumar els esforços dels diferents col·lectius en la millora de la comunitat, promovent accions transversals que generen accions específiques com la participació dels joves, dels adults i de la gent gran, de la població nouvinguda i dels col·lectius en risc d'exclusió social, col·lectius bàsics dels equipaments cívics.
- Constituir els casals cívics com espais de treball comunitari que permetin créixer les persones en competències socials i cíviques, que les acompanyin en el seu desenvolupament personal, que potenciïn les seves iniciatives i en facilitin la seva execució, que afavoreixin la convivència intergeneracional i intercultural, la creació de vincles entre elles i que es constitueixin com a punts de trobada d'integració de projectes col·lectius.
- Constituir els casals cívics com a veritables espais multigeneracionals i interculturals, que a la vegada donin suport a les iniciatives que les entitats i institucions duguin a terme en l'àmbit del treball per a la comunitat i facilitin l'intercanvi d'informació, coneixements i recursos.
- Regular un procés de conversió progressiu, gradual i dinàmic, amb la participació de tothom.

4. Necessitat i oportunitat de l'aprovació de la norma.

La xarxa d'equipaments de la Direcció general d'Acció Cívica i Comunitària està formada per diferents tipologies d'equipaments segons els col·lectius als quals s'adrecen. En aquest sentit, es vol configurar un model d'equipament que doni resposta a les noves realitats i necessitats, basat en la polivalència, les relacions entre diferents generacions i cultures, que integri tothom, fomenti la cohesió social i n'eviti l'aïllament.

Aquest model s'emmarca en la concepció d'un espai obert a les persones de totes les edats i condicions, un veritable espai de convivència i de relacions on tothom que ho desitja pot participar en projectes i activitats, atenent els seus interessos, necessitats, aptituds i coneixements, un punt de referència per a les famílies i a la vegada un espai que doni suport a les iniciatives que les entitats i les institucions duguin a terme en l'àmbit del treball per a la comunitat i facilitin l'intercanvi d'informació, de coneixements i de recursos, creant així

l'oportunitat d'un enriquiment mutu de gran valor. Un espai que fomenti la inclusió social de totes les persones.

En l'àmbit de les persones grans és on aquesta proposta d'un nou Decret pren més força i vinculació, atenent l'afectació dels Casals de Gent Gran. L'augment de l'esperança de vida, l'envelliment actiu (associat segons l'Organització Mundial de la Salut al procés d'optimització de les oportunitats de salut, participació i seguretat per millorar la qualitat de vida a mesura que les persones envelleixen, i permetre la realització del seu potencial de benestar físic, social i mental al llarg de tot el seu cicle vital per participar en la societat d'acord amb les seves necessitats, desitjos i capacitats...) i la major participació de les persones més grans de la nostra societat van lligats indiscutiblement al reclam d'espais intergeneracionals.

És necessari que en aquells equipaments que fins ara han estat destinats exclusivament a les persones grans se superi la segmentació per edats, la qual dificulta l'intercanvi, per permetre que es converteixin en espais de transferència de coneixements i experiències amb qualsevol persona. No podem perdre de vista, però, que aquests equipaments han de continuar sent també aquells espais confortables per a la gent més gran i a la vegada, esdevenir autèntiques plataformes de participació i implicació activa.

Atès que aquesta conversió es farà gradualment, amb la col·laboració de les associacions de gent gran que formen part del consell de govern dels casals de gent gran, amb l'acompanyament dels responsables dels equipaments, i que la gent gran continuarà gaudint dels mateixos serveis que actualment tenen en els casals de gent gran, es preveu que l'impacte d'aquest canvi sigui mínim ja que la conversió es continuarà fent acordant-ho amb les associacions de gent gran vinculades al casals de gent gran, i aquestes recullen les peticions dels usuaris. Com s'ha comentat l'impacte serà mínim ja que el col·lectiu de gent gran podrà continuar gaudint amb exclusivitat els serveis de podologia i perruqueria, i en el cas de la cafeteria menjador aquest col·lectiu tindrà preferència i preus més assequibles. Les associacions de gent gran amb seu als casals de gent gran i en funcionament en el moment de la transformació seguiran gaudint del seu despatx.

Per tot l'exposat, amb aquest nou Decret i atenent fonamentalment a la responsabilitat de l'Administració Pública de gestionar els seus recursos optimitzant-los amb criteris de màxima eficiència i eficàcia, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies vol conformar la xarxa d'equipaments cívics en Casals Cívics, Ludoteques i Hotels d'Entitats i transformar a Casals Cívics, els Casals de Gent Gran i les Cases del Mar. Aquesta transformació requereix d'un text reglamentari que la reguli, així com d'un procés de conversió progressiu, gradual i alhora dinàmic, amb la participació de tothom. Aquest procés de conversió a Casal Cívic com a espai multigeneracional i intercultural compta amb nombroses experiències prèvies i iniciatives ja endegades en altres equipaments cívics.